

До Педагошка служба

Министерство за образование и наука

Примено: Prillog:	09 APR 2026		
Орг. Един: Njesia Org	Број: Numër:	Прилог: Shtojce:	Вредност: Vlerë:
26	351	7	

Предмет: Стручно мислење на рецензентската комисија за учебник за предметот Граѓанско образование за VIII одделение во основно образование

Почитувани,

Рецензентската комисија го разгледа доставениот ракопис за учебникот по предметот **Граѓанско образование за VIII одделение** под шифра 30 и дава позитивно мислење за истиот.

Учебникот претставува современ и методолошки усогласен материјал, кој е во согласност со наставните програми и националните стандарди. Содржината е заснована на релевантни научни сознанија, прилагодена на когнитивното ниво на учениците, и не поттикнува стереотипи, туку напротив – промовира мултиетничка толеранција и соработка. Текстот е јасен, разбирлив и напишан според јазичните и правописните норми, а дизајнот е прегледен и естетски прифатлив.

Во насока на дополнително унапредување на квалитетот, комисијата предлага следниве корекции и надополнувања:

1. **Страна 39** – постои контрадикторност околу мандатот на судиите (шест години и девет години). Да се исправи и да се наведе точниот мандат: **девет години**.
2. **Страна 62–65** – во главата „Медиумите како заштитници на човековите права“ да се додаде поимот **дезинформација** со соодветно објаснување. Наместо „лажни вести“, да се користи терминот „дезинформација“, кој е прецизен и прифатен во новинарската практика и македонскиот јазик.
3. **Страна 84** – во главата „Република – парламентарна и претседателска демократија“ да се дополни објаснувањето: *„Изборност на органите на власт: Шефот на државата (претседателот) и претставничките тела (собранието) се избираат на избори од страна на граѓаните.“*
4. **Страна 88** – насловот „Државно уредување на нашата држава“ да се промени во: **„Државно уредување на Република Северна Македонија“**.
5. **Страна 48** – во фотографијата стои: „Заштита на правата на децата е обврска на институциите, на семејството и на институциите.“ Да се коригира печатната грешка на крај наместо „институциите“ да стои „училиштето“.
6. **Национални стандарди** – препорачуваме да се додадат содржини/примери за следниве стандарди:
 - **VI A7** – ученикот да препознава манифестации на вербално и физичко насилство, да ги согледува последиците и да се спротивставува на нив.
 - **VI A10** – ученикот да знае како да се заштити себе си и другите во кризни ситуации и при елементарни непогоди.

Наведените препораки не се од обврзувачки карактер, но нивното разгледување би придонело за дополнително подобрување на учебникот.

Со ова, рецензентската комисија заклучува дека учебникот **Граѓанско образование за VIII одделение (шифра 30)** е квалитетен и применлив во наставата, и дава позитивно мислење за негово одобрување.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Зоран Матевски -УКИМ, Институт за социологија, Скопје

Проф. д-р Македонка Радуловиќ – УКИМ, Институт за семејни студии, Скопје

Симона Петковска Илиеска ООУ Владо Тасевски, Скопје

Примено: Prapuar: 09 APR 2026			
Орг. Един. Njesia Org	Број: Numër:	Прилог: Shtojcë:	Вредност: Vlerë:
26	351/3		

Образец за индивидуално вреднување на учебникот

(го пополнува секој член на рецензентската комисија одделно и независно од другите членови)

Вреднување на приложениот учебник со шифра 30

по наставниот предмет ГРАЃАНСКО ОБРАЗОВАЊЕ

за III одд./год. од основно образование образование

Подрачје 1: УСОГЛАСЕНОСТ СО НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ		
стандард	индикатор	поени
1.1. Учебникот ги следи темите/подрачјата/модуларните единици предвидени со наставната програма.	1.1.1	4
	1.1.2	4
1.2. Учебникот ја следи наставната програма во поглед на застапеноста на предвидените цели/резултатите од учењето.	1.2.1	4
	1.2.2	4
1.3. Поимите предвидени со наставната програма се вклучени во учебникот.	1.3.1	4
Подрачје 2: ИЗБОР И ПРИКАЗ НА СОДРЖИНИТЕ		
стандард	индикатор	поени
2.1. Лекциите во учебникот се презентирани на начин кој олеснува да се увиди што е тоа што учениците треба да го научат, од аспект на цели/ очекувани резултати и наставни содржини.	2.1.1	4
	2.1.2	4
2.2. Во учебникот се презентирани точни, современи, научно засновани и релевантни сознанија.	2.2.1	4
	2.2.2	4
2.3. Примерите и илустрациите во учебникот се во функција на наставните содржини и се прилагодени на учениците.	2.3.1	4
	2.3.2	4
	2.3.3	4
2.4. Нивото на тежина на содржините во учебникот соодветствува на барањата на наставната програма и на нивото на когнитивниот развој на учениците.	2.4.1	4
	2.4.2	4
Доколку учебникот е релевантен:		
2.5. Учебникот не развива и поддржува стереотипи и предрасуди, туку промовира еднаквост и почитување на различности по сите основи.	2.5.1	4
	2.5.2	4
	2.5.3	4
	2.5.4	4
2.6. Содржините и активностите во учебникот го одразуваат	2.6.1	4

Примено: Pranuar:	09 APR 2026		
Орг. Един. Njesia Org.	Број: Numër:	Прилог: Shtojcë:	Вредност: Vlerë:
26	35/5		

Образец за индивидуално вреднување на учебникот

(го пополнува секој член на рецензентската комисија одделно и независно од другите членови)

Вреднување на приложениот учебник со шифра 30

по наставниот предмет Граѓанско образование

за VIII одд./год. од основното образование

Подрачје 1: УСОГЛАСЕНОСТ СО НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ		
стандард	индикатор	поени
1.1. Учебникот ги следи темите/подрачјата/модуларните единици предвидени со наставната програма.	1.1.1	4
	1.1.2	4
1.2. Учебникот ја следи наставната програма во поглед на застапеноста на предвидените цели/резултатите од учењето.	1.2.1	4
	1.2.2	4
1.3. Поимите предвидени со наставната програма се вклучени во учебникот.	1.3.1	4
Подрачје 2: ИЗБОР И ПРИКАЗ НА СОДРЖИНИТЕ		
стандард	индикатор	поени
2.1. Лекциите во учебникот се презентирани на начин кој олеснува да се увиди што е тоа што учениците треба да го научат, од аспект на цели/ очекувани резултати и наставни содржини.	2.1.1	4
	2.1.2	4
2.2. Во учебникот се презентирани точни, современи, научно засновани и релевантни сознанија.	2.2.1	4
	2.2.2	4
2.3. Примерите и илустрациите во учебникот се во функција на наставните содржини и се прилагодени на учениците.	2.3.1	4
	2.3.2	4
	2.3.3	4
2.4. Нивото на тежина на содржините во учебникот соодветствува на барањата на наставната програма и на нивото на когнитивниот развој на учениците.	2.4.1	4
	2.4.2	4
Доколку учебникот е релевантен:		
2.5. Учебникот не развива и поддржува стереотипи и предрасуди, туку промовира еднаквост и почитување на различности по сите основи.	2.5.1	4
	2.5.2	4
	2.5.3	4
	2.5.4	4
2.6. Содржините и активностите во учебникот го одразуваат	2.6.1	4

Примено: Prapuar:	09 APR 2026		
Орг. Един. Njesia Org.	Брј: Numer:	Вредност: Vlerë:	
26	357/4		

Образец за индивидуално вреднување на учебникот

(го пополнува секој член на рецензентската комисија одделно и независно од другите членови)

Вреднување на приложениот учебник со шифра 30

по наставниот предмет ГРАФИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

за VIII одд./год. од ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ образование

Подрачје 1: УСОГЛАСЕНОСТ СО НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ		
стандард	индикатор	поени
1.1. Учебникот ги следи темите/подрачјата/модуларните единици предвидени со наставната програма.	1.1.1	4
	1.1.2	4
1.2. Учебникот ја следи наставната програма во поглед на застапеноста на предвидените цели/резултатите од учењето.	1.2.1	4
	1.2.2	4
1.3. Поимите предвидени со наставната програма се вклучени во учебникот.	1.3.1	4
Подрачје 2: ИЗБОР И ПРИКАЗ НА СОДРЖИНИТЕ		
стандард	индикатор	поени
2.1. Лекциите во учебникот се презентирани на начин кој олеснува да се увиди што е тоа што учениците треба да го научат, од аспект на цели/ очекувани резултати и наставни содржини.	2.1.1	4
	2.1.2	4
2.2. Во учебникот се презентирани точни, современи, научно засновани и релевантни сознанија.	2.2.1	4
	2.2.2	4
2.3. Примерите и илустрациите во учебникот се во функција на наставните содржини и се прилагодени на учениците.	2.3.1	4
	2.3.2	4
	2.3.3	4
2.4. Нивото на тежина на содржините во учебникот соодветствува на барањата на наставната програма и на нивото на когнитивниот развој на учениците.	2.4.1	4
	2.4.2	4
Доколку учебникот е релевантен:		
2.5. Учебникот не развива и поддржува стереотипи и предрасуди, туку промовира еднаквост и почитување на различности по сите основи.	2.5.1	4
	2.5.2	4
	2.5.3	4
	2.5.4	4
2.6. Содржините и активностите во учебникот го одразуваат	2.6.1	4

Примено: Prilozh:	09 APR 2026		
Org. Един. Njesia Org.	Број: Numër:	Прилог: Shtojcë:	Вредност: Vlerë:
26	354/6		

Образец за финално вреднување на учебникот

(заеднички го пополнуваат сите членови на рецензентска комисија, врз основа на претходно пополнетите образци за индивидуално вреднување)

Вреднување на приложениот учебник со шифра 30

по наставниот предмет ГРАЃАНСКО ОБРАЗОВАЊЕ

за VIII класа одд./год. од ОСНОВНОТО образование

Просечните поени за секој индикатор (последната колона) се пресметуваат како аритметичка средина од поените доделени од секој член на рецензентската комисија одделно.

Просечната оценка за целото подрачје (односно за соодветните делови од подрачјето) претставува аритметичка средина од добиените просечни поени за сите индикатори вклучени во подрачјето.

Просечните оценки што се добиваат за секое подрачје се толкуваат согласно насоките дадени во деталните табели за вреднување.

Подрачје 1: УСОГЛАСЕНОСТ СО НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ

стандард	индикатор	просечни поени
1.1. Учебникот ги следи темите/подрачјата/модуларните единици предвидени со наставната програма.	1.1.1	4
	1.1.2	4
1.2. Учебникот ја следи наставната програма во поглед на застапеноста на предвидените цели/резултатите од учењето.	1.2.1	4
	1.2.2	4
1.3. Поимите предвидени со наставната програма се вклучени во учебникот.	1.3.1	4
Просечна оценка за целото подрачје		4

Во поглед на подрачјето **УСОГЛАСЕНОСТ СО НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ**, приложениот ракопис

сосема ги задоволува барањата

не ги задоволува барањата

Подрачје 3: ПОВРЗАНОСТ СО УЧЕЊЕТО И ПОУЧУВАЊЕТО		
стандард	индикатор	просечни поени
3.1. Учебникот е структуриран и организиран така да овозможува прегледност и го олеснува користењето.	3.1.1	4
	3.1.2	4
3.2. Учебникот е напишан така што им овозможува на учениците сами да учат од него.	3.2.1	4
	3.2.2	4
	3.2.3	4
	3.2.4	4
	3.2.5	4
	3.2.6	4
3.3. Учебникот ги поттикнува учениците со различни предзнаења да ги прошируваат и продлабочуваат знаењата од предметот.	3.3.1	4
	3.3.2	4
Просечна оценка за целото подрачје		4
<p>Во поглед на подрачјето ПОВРЗАНОСТ СО УЧЕЊЕТО И ПОУЧУВАЊЕТО, учебникот</p> <p>☒ сосема ги задоволува барањата</p> <p>☐ делумно ги задоволува барањата и треба да се доработи за индикаторите:</p> <p>_____</p> <p>☐ не ги задоволува барањата</p>		

Подрачје 4: ЈАЗИК И СТИЛ		
стандард	индикатор	просечни поени
4.1. Јазикот и стилот на кој е напишан учебникот го олеснува разбирањето на содржините.	4.1.1	4
	4.1.2	4
	4.1.3	4
4.2. Учебникот ги почитува јазичните и правописните норми на јазикот на кој е напишан.	4.2.1	4
Просечна оценка за целото подрачје		4
<p>Во поглед на подрачјето ЈАЗИК И СТИЛ, учебникот</p> <p>☒ сосема ги задоволува барањата</p> <p>☐ делумно ги задоволува барањата и треба да се доработи за индикаторите:</p> <p>_____</p>		